

Briuselis, 2016 m. gruodžio 8 d.
(OR. en)

15409/16

SOC 789
GENDER 47
ANTIDISCRIM 83
MIGR 216
CONUN 221
DEVGEN 277

POSĖDŽIO REZULTATAI

---

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

data: 2016 m. gruodžio 8 d.

kam: Delegacijoms

Ankstesnio dokumento Nr.: 14701/16 SOC 732 GENDER 44 ANTIDISCRIM 74 MIGR 200 CONUN
205 DEVGEN 255

Dalykas: Moterys ir skurdas
– Tarybos išvados (2016 m. gruodžio 8 d.)

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl moterų ir skurdo, kurias EPSCO Taryba priėmė 2016 m. gruodžio 8 d. įvykusiame 3507-ame posėdyje.

Moterys ir skurdas **Tarybos išvados¹**

PRIPAŽINDAMA, KAD:

1. Vyrų ir moterų lygybė yra vienas iš pagrindinių Sutartyse įtvirtintų Europos Sąjungos principų ir vienas iš Sąjungos tikslų bei uždavinių, ir kad moterų ir vyrų lygybės principo integravimas į visas jos veiklos sritis yra ypatinga Sąjungai tenkanti užduotis. Vyrų ir moterų lygybė yra taip pat įtvirtinta Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 23 straipsnyje.
2. 1995 m. įvykusioje ketvirtojoje JT pasaulinėje konferencijoje moterų klausimu buvo žengtas svarbus žingsnis sprendžiant lyčių skurdo aspekto problemą. „Moterys ir skurdas“ buvo įvardyta kaip pirma itin svarbi Pekino veiksmų platformoje nurodytų labiausiai susirūpinimą keliančių sričių. Tačiau praėjus dviem dešimtmečiams skurdas moterims tebedaro daug didesnę poveikį nei vyrams – tai lemia vyraujančios struktūrinės ir kultūrinės priežastys, dėl kurių moterys atsiduria nepalankioje padėtyje.
3. „Vyrų ir moterų darbo užmokesčio, pajamų ir pensijų skirtumo mažinimas, tokiu būdu kovojant su moterų skurdu“ yra viena iš Europos Komisijos dokumente „2016–2019 m. Strateginė veikla siekiant lyčių lygybės“ nustatytų prioritetinių sričių.
4. Lyčių lygybės politika yra viena iš svarbiausių pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo ir klestėjimo, konkurencingumo bei užimtumo, taip pat įtraukumo ir socialinės sanglaudos, didinimo priemonių.

---

¹ Išvados priimtos vykdant Pekino veiksmų platformos įgyvendinimo peržiūrą, ypač atsižvelgiant į itin svarbią probleminę sritį „A: Moterys ir skurdas“

5. Įgyvendindama strategiją „Europa 2020“, ES įsipareigojo ne vėliau kaip 2020 m. 20 milijonų sumažinti asmenų, kuriems gresia skurdas ar socialinė atskirtis, skaičių. Pažanga, padaryta siekiant šio tikslo, stebima kasmet, vykdam Europos semestro procesą. Pagal šią programą buvo nustatyti politikos prioritetai, galintys padėti spręsti skurdo problemą, ir pateiktos konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos toms valstybėms narėms, kurioms šioje srityje kyla didžiausių uždavinių.
6. Skurdas yra sudėtingas ir daugialypis reiškinys, kurio negalima paaiškinti vien ekonominiais terminais. Pavyzdžiui, diskriminacija gali būti viena iš skurdo priežasčių. Taip pat atvirkščiai, skurdas gali tapti diskriminacijos ir socialinės atskirties, nepakankamo dalyvavimo sprendimų priėmimo ir galimybių pilietiniame, socialiniame, kultūriniame ir politiniame gyvenime trūkumo priežastimi.
7. Moterys dažnai susiduria su didesne skurdo rizika nei vyrai. Tai pirmiausia pasakytina apie moteris, kurioms kyla didesnė pažeidžiamumo rizika – pavyzdžiui, ilgalaikes bedarbes ir ekonomiškai neaktyvias moteris, nepilnų šeimų namų ūkiuose gyvenančias moteris, migrantų kilmės moteris,² marginalizuotoms grupėms arba etninėms ar religinėms mažumoms priklausančias moterims, vyresnio amžiaus moteris, kurios gyvena vienos, neįgalias moteris ir benames moteris. Lyties ir skurdo santykis yra sudėtingas ir jo negalima paaiškinti vien įvertinant lyčių nelygybę.
8. Lyčių skirtumai skurdo atžvilgiu pradeda didėti 55–64 metų amžiaus grupėje ir yra didžiausi vyresnių nei 75 metų amžiaus grupėje. Tai daugiausia lemia mažesnis moterų dalyvavimo darbo rinkoje lygis, karjeros pertraukos dėl netolygaus atsakomybės už vaikų ir kitų išlaikomų asmenų priežiūrą pasidalijimo tarp vyrų ir moterų, mažesnės pajamos, dažnesnis darbas nepilną darbo dieną ir dažniau dirbamas nekokybiškas ir mažai apmokamas darbas ir trumpesnė karjera. Neigiamą mažesnių pajamų poveikį vyresnio amžiaus moterų gyvenimo lygiui dar labiau sustiprina tai, kad didelė dalis vyresnio amžiaus moterų gyvena vienos (tai lemia ilgesnė jų gyvenimo trukmė). Be to, dėl pensinio amžiaus skirtumų kai kuriais atvejais gaunamos mažesnės teisės į pensijų išmokas.

---

² Šiuo atveju migrantų kilmė apibrėžiama darant nuorodą į gimimo šalį ir kategorizuojama pagal tai, ar asmuo gimęs toje šalyje, ar užsienyje, o vėliau suskirstant į gimusius ES ir už ES ribų. Gimimo šalis apibrėžiama kaip asmens motinos gyvenamoji vieta to asmens gimimo metu.

9. Šios išvados grindžiamos Europos Parlamento, Tarybos ankstesniu darbu ir politiniais įsipareigojimais, įskaitant integruotą požiūrį dėl kovos su skurdu ir socialine atskirtimi, ir Komisijos bei kitų suinteresuotųjų subjektų darbu šioje srityje, įskaitant II priede išvardytus dokumentus.

PALANKIAI VERTINDAMA

10. Ataskaitą dėl Pekino veiksmų platformos įgyvendinimo ES valstybėse narėse peržiūros „Skurdas, lytys ir susikertančios nelygios galimybės ES“, ³ kurią parengė Europos lyčių lygybės institutas (EIGE) pirmininkaujantysis Slovakijos prašymu; joje pateikiama skurdo Europos Sąjungoje lyčių aspekto analizė, itin daug dėmesio skiriant moterų, kurios turi susikertančias nelygias galimybes, visų pirma skurdo ir socialinės atskirties atžvilgiu, padėčiai.

PAŽYMĖDAMA, KAD:

11. Iš EIGE ataskaitos matyti, kad moterys visoje ES patiria didesnę skurdo ar socialinės atskirties riziką nei vyrai, visų pirma dėl lyčių nelygybės darbo rinkoje, ypač dėl mažesnio vidutinio moterų užimtumo lygio. Be to, moterys keturis kartus dažniau nei vyrai dirba ne visą darbo dieną arba dirba pagal laikinąsias darbo sutartis. Be to, darbingo amžiaus moterų ekonominio neaktyvumo lygis yra beveik dvigubai didesnis nei vyrų. Penktadalis skurde gyvenančių moterų yra neaktyvios darbo rinkoje dėl priežiūros ir namų ūkio įsipareigojimų. Gali būti, kad tai atspindi prieinamos vaikų priežiūros infrastruktūros ir kitų išlaikomų asmenų priežiūros paslaugų ir kitų priemonių, padedančių suderinti darbą, šeiminių ir asmeninį gyvenimą, trūkumą.

---

³ Žr. dok. 14295/16 ADD 1.

12. Iš ataskaitos matyti, kad gyvenimo sąlygos ir skurdo lygis bei į skurdą ir iš skurdo vedantys keliai atskirais gyvenimo etapais yra skirtingi. Suaugusioms moterims skurdo ar socialinės atskirties rizika yra didesnė nei visų amžiaus grupių vyrams. Daugumoje valstybių narių skurdo ar socialinės atskirties rizika mažėja didėjant amžiui tiek vyrams, tiek moterims, o lyčių skirtumai padidėja vyresnio amžiaus grupėse. Taigi skurdo rizika yra didžiausia jaunoms moterims ir vyrams, o mažiausia – išėjusiems į pensiją žmonėms. Tačiau nors skurdas vyrų atveju didėjant amžiui mažėja, moterų skurdo rizika pradeda didėti prieš pensiją.
13. Analizė taip pat rodo tiesioginį namų ūkio struktūros poveikį skurdo rizikai. Nors padėtis visoje ES labai skirtinga, vienišų tėvų, porų, turinčių tris ir daugiau vaikų, vienišų vyresnio amžiaus moterų ir jaunų žmonių namų ūkiai patiria didžiausią skurdo riziką ir daugiausia sunkumų praktiškai visose valstybėse narėse. Be to, vienišos motinos yra daug labiau nepalankioje padėtyje palyginti su vienišais tėvais. Beveik pusė vienišų motinų ir trečdalis vienišų tėvų patiria skurdo ar socialinės atskirties riziką. Be to, taip pat du kartus labiau tikėtina, kad nepilnos moterų šeimos patirs materialinį nepriteklių (20 % ir atitinkamai 9 %) arba neturės pajėgumų išspręsti su nenumatytomis finansinėmis išlaidomis susijusias problemas.
14. Neįgalieji taip pat susiduria su didesne skurdo ar socialinės atskirties rizika. 2014 m. 39 % neįgalių moterų ir 37 % neįgalių vyrų ir beveik pusė visų ne ES piliečių susidūrė su skurdo ar socialinės atskirties rizika.
15. Ekonominis neaktyvumas yra dažnas tarp migrantų kilmės moterų, iš kurių 2014 m. neveiklios buvo 39 %, o tai beveik dvigubai didesnis nei migrantų kilmės vyrų lygis (20 %). Tai yra viena iš priežasčių, dėl kurių migrantų kilmės moterys susiduria su itin didele skurdo ar socialinės atskirties rizika.

16. Tarp konkrečių pažeidžiamų grupių romų mažuma daugelyje valstybių narių yra itin nepalankioje padėtyje ir jai kyla itin sudėtingų integracijos uždavinių, kuriuos valstybės narės sprendžia savo nacionalinėse romų integracijos strategijose arba pagal integruotas politikos priemones, taikomas įgyvendinant platesnes socialinės įtraukties priemones. Maždaug šeši milijonai ES piliečių yra romai – jie yra didžiausia etninė mažumos grupė Sąjungoje. Devyni iš dešimties romų moterų ir vyrų gyvena skurde. Be to, dėl romų moterų kaip pagrindinių namų šeimininkių vaidmens jos itin neapsaugotos nuo neigiamo materialinio nepritekliaus sąlygų, kuriomis gyvena daug romų, poveikio.
17. Didėja benamystės tarp moterų lygis. Dėl to moterys neapsaugotos nuo skurdo ir socialinės atskirties ir labai sumažėja jų ekonominės galimybės. Benamių moterų užimtumo lygis yra itin žemas; daug jų turi tik pavienius ar laikinus darbus. Jų galimybėms susirasti darbą kliudo saugių namų neturėjimas ir pavojų sveikatai kelianti rizika, taip pat smurtas ir išnaudojimas.
18. EIGE ataskaita grindžiama trimis esamais rodikliais, kuriuos 2007 m. patvirtino Taryba. Šiais rodikliais daugiausia dėmesio skiriama skurdo rizikos lygiui pagal amžių ir lytį, skurdo rizikos lygiui pagal namų ūkio rūšį ir lytį, įskaitant vienišų tėvų, auginančių išlaikomus vaikus, skurdo riziką, ir ekonominiam neveiklumui pagal amžių ir lytį. Remiantis ataskaitoje pateikta pažangos, padarytos 2007–2014 m. apskritai mažinant moterų ir vyrų skurdą, taip pat asmenų, priklausančių konkrečioms rizikos grupėms, **analize**, EIGE pasiūlė du papildomus rodiklius skurdo rizikos lygiui pagal lytį ir tai, ar asmuo yra migrantų kilmės, ir moterų ir vyrų, kurie yra ekonomiškai neaktyvūs, daliai pagal amžių ir tai, ar jie yra migrantų kilmės, įvertinti.

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA

19. ATKREIPIA DĖMESĮ į šiuos EIGE parengtus *du naujus rodiklius* moterų ir vyrų skurdui vertinti:

4 rodiklis. Skurdo rizikos lygis pagal lytį ir tai, ar asmuo yra migrantų kilmės (18+ metų amžiaus grupė)

5 rodiklis. Ekonomiškai neaktyvių moterų ir vyrų dalis pagal amžių ir tai, ar asmuo yra migrantų kilmės.

RAGINA VALSTYBES NARES IR EUROPOS KOMISIJA pagal atitinkamą savo kompetenciją:

20. Dėti daugiau pastangų siekiant spręsti skurdo lyčių aspekto klausimą rengiant visų kryptių politiką ir skurdo mažinimo priemones ir socialinės įtraukties strategijas, įskaitant Europos semestrą, integruojant lyčių aspektą rengimo, įgyvendinimo, stebėsenos ir politikos įtakos vyrams ir moterims vertinimo veikloje. Lyčių aspektas taip pat turėtų būti neatskiriama visų būsimų ES iniciatyvų socialinės politikos srityje dalis.
21. Imtis priemonių siekiant panaikinti lyčių stereotipus ir ginčyti stereotipines prielaidas, susijusias su tradiciniais lyčių vaidmenimis, be kita ko, siekiant kovoti su segregacija švietimo ir užimtumo srityse ir skatinti tolygesnį priežiūros pareigų pasidalijimą tarp vyrų ir moterų.
22. Užkirsti kelią skurdui ir kovoti su juo užtikrinant nediskriminacines galimybes visiems naudotis aukštos kokybės įtraukaus švietimo ir mokymo visą gyvenimą, taip pat profesinio mokymo paslaugomis, ir skatinant mergaites ir berniukus / moteris ir vyrus pasirinkti mokymosi sritis ir profesijas laisvai, ne remiantis lyčių stereotipais, o atsižvelgiant į jų gabumus ir gebėjimus, ir ypač skatinant moterų ir mergaičių galimybes patekti į mokymosi sritis ir įgyti profesijas, *inter alia*, mokslo, technologijų, inžinerijos ir matematikos srityse (MTIM).
23. Skatinti lyčių lygybę užimtumo srityje, visų pirma tų asmenų, kurie susiduria su susikertančiomis nelygiomis galimybėmis, kad būtų užtikrinta vienoda moterų ir vyrų ekonominė nepriklausomybė. Dėl ribotos moterų ekonominės nepriklausomybės per gyvenimą atsiranda vyrų ir moterų pensijų skirtumas ir didesnė skurdo rizika. Todėl kovos su skurdu politika ir priemonėmis, skirtomis vyrų ir moterų pensijų skirtumui panaikinti, turėtų būti, *inter alia*, daugiausia dėmesio skiriama nevienodoms galimybėms, susijusioms su karjera, dalyvavimu darbo rinkoje⁴ ir užmokesčiu, įskaitant vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą, palankesnių sąlygų pasinaudoti teisėmis į pensijų išmokas sudarymui ir darbo vietų kokybės bei stabilumo gerinimui. Tokia politika taip pat turėtų būti prisidedama prie tikslinių priemonių, kuriomis siekiama integruoti į darbo rinką asmenis, kurių karjera laikinai nutrūko dėl priežiūros pareigų. Socialinės įtraukties priemonėmis taip pat turėtų būti gerinamos asmenų, kuriems gresia didesnė rizika, užimtumo galimybės.

---

⁴ Šia sąvoka nurodomas, *inter alia*, darbo valandų skaičius per savaitę.

24. Patvirtinti konkrečias priemones, kuriomis būtų užtikrintas geresnis vyrų ir moterų darbo ir asmeninio gyvenimo suderinimas. Darbo ir asmeninio gyvenimo suderinimo priemonėms tenka svarbus vaidmuo skatinant ir remiant moterų dalyvavimą darbo rinkoje, tokiu būdu mažinant skurdo ir socialinės atskirties riziką. Darbo ir asmeninio gyvenimo suderinimą turėtų padėti užtikrinti įvairių priemonių derinys, pavyzdžiui, prieinamų, įperkamų ir kokybiškų priežiūros paslaugų teikimas, mokamos ar nemokamos priežiūros atostogos ir lanksčios darbo sąlygos moterims ir vyrams, visų pirma vaikus ir kitus išlaikomus giminaičius, pavyzdžiui, tėvus ir senelius, prižiūrinčioms moterims ir vyrams. Socialiniai partneriai gali atlikti itin svarbų vaidmenį rengiant ir įgyvendinant tokias priemones. Turėtų būti pasirūpinta, kad būtų įmanomas tolygus priežiūros ir namų ūkio pareigų pasidalijimas; jis galėtų būti skatinamas paskatomis tėvui išeiti vaiko priežiūros atostogų ir lanksčiomis darbo sąlygomis. Taip pat reikia skatinti tokią organizacijų ir darbo vietos kultūrą, kuri padėtų suderinti moterų ir vyrų darbo ir asmeninio gyvenimo reikmes. Visų pirma, laikantis strategijoje „Europa 2020“ patvirtintų įsipareigojimų, turėtų būti įgyvendintos visos atitinkamos priemonės, kurių reikia, kad būtų pasiekti Barselonos tikslai dėl vaikų priežiūros įstaigų.
25. Užtikrinti adekvačią ir visapusišką socialinę apsaugą siekiant užkirsti kelią moterų skurdui ir kovoti su juo, be kita ko, senatvėje. Šioje srityje turėtų būti taikoma kompleksinė politika, kuri apimtų visą gyvenimą, ir kurioje adekvačios pajamų rėmimo priemonės būtų derinamos su įgalinančiomis paslaugomis, kuriomis remiamas socialinis dalyvavimas ir dalyvavimas darbo rinkoje. Socialinė apsauga taip pat turėtų būti užtikrinta ir moterims, dirbančioms nestandartinėmis sąlygomis, pavyzdžiui, dirbančioms ne visą darbo laiką ar turinčioms laikinus darbus, kuriuose moterų yra gerokai daugiau, iš dalies dėl priežiūros pareigų. Pensijų sistemos, įskaitant pensinį amžių, turėtų būti parengtos taip, kad vyrai ir moterys galėtų prieš išeidami į pensiją įgyti teises į pakankamo dydžio pensijų išmokas; jomis taip pat turėtų būti užtikrinta, kad būtų tinkamai atlyginta asmenims, kurių karjera buvo nutrūkusi dėl priežiūros pareigų. Galiausiai, socialinės apsaugos sistemos taip pat turėtų būti pritaikytos atsižvelgiant į naujus iššūkius, pavyzdžiui, visuomenės senėjimą, besikeičiančią šeimos struktūrą, naujus migracijos srautus, didėjančią įperkamo būsto galimybių paklausą ir užimtumo formų bei sąlygų įvairovę.

26. Intensyvinti kovos su smurtu prieš moteris ir prekyba žmonėmis veiksmus. Bendras ekonominio priklausomumo, skurdo ir smurto poveikis yra kliūtis moterų lygioms galimybėms ir visapusiškam dalyvavimui visuomenėje. Savo veiksmais Europos Komisija ir valstybės narės turėtų ypač atsižvelgti į moterų, kurios susiduria su sistemine kliūtimi, kurios prisideda prie jų viktimizacijos – pavyzdžiui, stereotipų kūrimu, etnine, rasine ar kita diskriminacija, neįgalumu, socialine izoliacija, marginalizacija ir ribotomis galimybėmis naudotis paslaugomis, saugiomis prieglaudomis ir būstu, padėti.
27. Skatinti kovos su skurdu strategijų ir kitos ekonominės ir socialinės politikos, pavyzdžiui, užimtumo, apmokestinimo, šeimos, sveikatos priežiūros ir pagyvenusių asmenų priežiūros ir būsto politikos sinergiją. Kadangi su skurdu susijusi padėtis yra daugialypė, reikia, kad įvairios politikos kryptys papildytų viena kitą.
28. Užtikrinti sistemingą lyčių aspekto integravimą įgyvendinant Europos migracijos darbotvarkę ir vykdant jos stebėseną konkrečiomis priemonėmis sprendžiant klausimus, susijusius su pažeidžiama padėtimi, kurioje gali atsidurti migrantės, prieglobsčio prašančios ir pabėgėlės moterys ir mergaitės, prieš atvykdamos, atvykusios ir integracijos ES valstybėse narėse proceso metu.
29. Integruoti pozityvius veiksmus ir tikslines priemones į kovos su skurdu ir socialinės įtraukties politiką, jais siekiant spręsti tų moterų, kurios gyvena skurde ir kurioms gresia socialinė atskirtis bei kurios susiduria su daug susikertančių nelygių galimybių ar diskriminacija, pavyzdžiui, vienišų mamų, romų, migrančių, neįgalių moterų, jaunų ir vyresnio amžiaus moterų, nesimokančių, nedirbančių ir mokymuose nedalyvaujančių moterų ir benamių moterų grupių problemas. Reikia užtikrinti, kad didžiąją dalį labiausiai nepalankioje padėtyje esančių visuomenės grupių pasiektų tikslinės priemonės, kurios atitiktų jų konkrečius poreikius. Duomenų rinkimas suskirstant juos pagal lytį ir amžių turėtų būti pakoreguotas atsižvelgiant į išskylančius iššūkius, įskaitant didelį pabėgėlių ir prieglobsčio prašytojų skaičiaus padidėjimą.
30. Atsižvelgti į skurdo lyčių aspektą naudojantis Europos fondais, įskaitant Europos struktūrinius ir investicijų fondus, visų pirma Europos socialiniu fondu, Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondu, Europos prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondu. Užtikrinti šių fondų tarpusavio sinergiją ir jų koordinavimą vykdant veiksmus, kuriais siekiama spręsti moterų skurdo klausimą.

31. Stiprinti lyčių lygybės perspektyvą vertinant skurdą ir socialinę atskirtį, be kita ko, toliau stebint itin svarbią probleminę sritį „Moterys ir skurdas“, kaip nustatyta Pekino veiksmų platformoje, naudojantis I priede išdėstytais rodikliais, visapusiškai pasinaudojant EIGE ir Eurostato darbu.
32. Remti lyčių lygybės ir moterų ir mergaičių įgalėjimo stebėseną įgyvendinant Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m. valstybėse narėse ir už jų ribų, visų pirma prisidedant prie išsamios darnaus vystymosi tikslo Nr. 5 peržiūros metinėje ataskaitoje dėl moterų ir vyrų lygybės ir dalyvaujant metinėse teminėse peržiūrose ir išsamios peržiūros procese, visų pirma naudojantis esamais duomenimis, grindžiamais rodikliais, kurie buvo nustatyti atliekant Pekino veiksmų platformos įgyvendinimo peržiūrą.
33. Gerinti veiksmingą direktyvų dėl vienodo požiūrio įgyvendinimą siekiant užtikrinti Europos visuomenės įtraukumą ir vienodą požiūrį į vyrus ir moteris visose srityse, kurias apima tos direktyvos.

RAGINA EUROPOS KOMISIJĄ:

34. Toliau skatinti vienodą ekonominę moterų ir vyrų nepriklausomumą, taip pat kitus prioritetus, nustatytus jos dokumente „Strateginė veikla siekiant lyčių lygybės 2016–2019 m.“, sustiprinti jo statusą priimant šį dokumentą kaip komunikatą, laikantis 2010–2015 m. moterų ir vyrų lygybės strategijos, taip dar kartą patvirtinant Komisijos įsipareigojimą propaguoti moterų ir vyrų lygybę ir didinti lyčių lygybės visose politikos srityse matomumą ir informuotumą apie ją.
35. Įgyvendinant darbotvarkę toliau pirmenybę teikti skurdo ir socialinės atskirties prevencijai bei kovai su jais ir remti valstybių narių vykdomą lyčių aspekto integravimą joms siekiant savo nacionalinių skurdo mažinimo tikslų. Skurdą patiriančių moterų klausimą spręsti įgyvendinant Europos semestrą ir atitinkamais atvejais vykdant visas būsimas ES iniciatyvas socialinės politikos srityje, įskaitant Europos socialinių teisių ramstį, paskelbtą 2017 m. Komisijos darbo programoje.

36. Siekiant didinti moterų dalyvavimą darbo rinkoje, parengti iniciatyvą, kuria būtų sprendžiamos problemos, su kuriomis susiduria dirbančios šeimos derindamos darbą ir asmeninį gyvenimą, apie kurią pranešta Komisijos 2017 m. darbo programoje.
37. Toliau stebėti skurdo ir socialinės atskirties padėtį glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir Socialinės apsaugos komitetu ir gerinti turimus duomenis, susijusius su lyčių lygybės aspektais ir lyčių lygybės bei kitų veiksnių sąveika.
38. Toliau propaguoti lyčių lygybę ir mergaičių bei moterų įgalėjimą išorės politikos kryptyse įgyvendinant į rezultatus orientuotas priemones, išdėstytas dokumente „2016–2020 m. lyčių lygybės veiksmų planas. Lyčių lygybė ir moterų įgalėjimas išorės santykiuose“.

Rodiklių sąrašas

Esami rodikliai:⁵

1 rodiklis.

Skurdo rizika pagal amžių ir lytį

2 rodiklis.

Skurdo rizika pagal namų ūkio tipą ir lytį, įskaitant vienišų tėvų, auginančių išlaikomus vaikus, skurdo riziką

3 rodiklis.

Nedarbas pagal amžių ir lytį

- a) nedirbančių moterų ir vyrų dalis pagal amžių
- b) nedirbančių moterų ir vyrų, kurie neieško darbo dėl to, kad rūpinasi šeima, dalis

Siūlomi nauji rodikliai:

4 rodiklis.

Pavadinimas: *Skurdo rizika pagal lytį ir tai, ar asmuo yra migrantų kilmės (18+ amžiaus grupė)*

Koncepcija: skurdo rizikos lygis – tai asmenų, kurių ekvivalentinės disponuojamos pajamos (po socialinių išmokų) yra mažesnės nei skurdo rizikos riba, kuri yra 60 % nacionalinės ekvivalentinių disponuojamų pajamų, išmokėjus socialines išmokas, medianos, dalis Šiuo rodikliu nematuojamas turtas ar skurdas, tik rodomas santykinis pajamų lygis, palyginti su kitais kiekvienos šalies gyventojais, o tai nebūtinai reiškia, kad gyvenimo lygis žemas.

---

⁵ Žr. dok. 13947/07.

Dėl to, kiek turima duomenų valstybių narių lygiu, atsižvelgiama tik į suaugusius gyventojus (18+ amžiaus grupė) ir duomenys nepateikiami pagal mažesnes amžiaus grupes, net jeigu patiriamas skurdas gali skirtis jaunesnių ir vyresnių gyventojų grupėse.

Duomenų šaltinis: Šis rodiklis apskaičiuojamas remiantis Europos Sąjungos statistika apie pajamas ir gyvenimo sąlygas (ES SPGS)
(<http://ec.europa.eu/eurostat/web/income-and-living-conditions/overview>)

Paskelbta: Duomenis galima rasti Eurostato internetinėje duomenų bazėje: ilc_li32: „At-risk-of-poverty rate by broad group of country of birth (population aged 18 and over)“ („Skurdo rizika pagal plačią gimimo šalies grupę (18 ir vyresni gyventojai)“).

5 rodiklis.

Pavadinimas: *Ekonomiškai neaktyvių moterų ir vyrų dalis pagal amžių ir tai, ar asmuo yra migrantų kilmės*

Koncepcija: 15 m. ir vyresnis asmuo yra ekonomiškai neaktyvus, jeigu nedalyvauja darbo rinkoje ir jo negalima priskirti nei prie užimtųjų, nei prie bedarbių. Ekonomiškai neaktyvūs gyventojai gali apimti mokinius, studentus, pensininkus ir namų šeimininkus, jei jie nedirba arba negali dirbti ar neieško darbo.

Duomenų šaltinis: Šis rodiklis apskaičiuojamas remiantis darbo jėgos tyrimu
(<http://ec.europa.eu/eurostat/web/lfs/overview>)

Paskelbta: Duomenis galima rasti Eurostato internetinėje duomenų bazėje: lfsa_argacob: „Activity rates by sex, age and country of birth (%)“ („Aktyvumas pagal lytį, amžių ir šalį (%)“).

Nuorodos**1. ES teisės aktai:**

- 1978 m. gruodžio 19 d. Tarybos direktyva 79/7/EEB dėl vienodo požiūrio į vyrus ir moteris principo nuoseklaus įgyvendinimo socialinės apsaugos srityje (OL L 6, 1979 1 10, p. 24–25)
- 1992 m. spalio 19 d. Tarybos direktyva 92/85/EEB dėl priemonių, skirtų skatinti, kad būtų užtikrinta geresnė nėščių ir neseniai pagimdžiusių arba maitinančių krūtimi darbuotojų sauga ir sveikata, nustatymo (OL L 348, 1992 11 28, p. 1)
- 2000 m. birželio 29 d. Tarybos direktyva 2000/43/EB, gyvendinanti vienodo požiūrio principą asmenims nepriklausomai nuo jų rasės arba etninės priklausomybės (OL L 180, 2000 7 19, p. 22)
- 2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyva 2000/78/EB, nustatanti vienodo požiūrio užimtumo ir profesinėje srityje bendruosius pagrindus (OL L 303, 2000 12 2, p. 16)
- 2004 m. gruodžio 13 d. Tarybos direktyva 2004/113/EB, įgyvendinanti vienodo požiūrio į moteris ir vyrus principą dėl galimybės naudotis prekėmis bei paslaugomis ir prekių tiekimo bei paslaugų teikimo (OL L 373, 2004 12 21, p. 37)
- 2006 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/54/EB dėl moterų ir vyrų lygių galimybių ir vienodo požiūrio į moteris ir vyrus užimtumo bei profesinės veiklos srityje principo įgyvendinimo (nauja redakcija) (OL L 204, 2006 7 26, p. 23)
- 2010 m. liepos 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/41/ES dėl vienodo požiūrio į savarankiškai dirbančius vyrus ir moteris principo taikymo, kuria panaikinama Tarybos direktyva 86/613/EEB (OL L 180, 2010 7 15, p. 1)

2. Taryba:

Visos Tarybos išvados, priimtose dėl Pekino veiksmų platformos peržiūros⁶, ir visų pirma nurodytos toliau:

- Tarybos išvados „Pekino veiksmų platformos įgyvendinimo valstybėse narėse ir ES institucijose peržiūra.

---

⁶ http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/tools/statistics-indicators/platform-action/index_en.htm

- Rodikliai, susiję su moterimis ir skurdu“ (dok. 13947/07)
- Tarybos išvados „Valstybių narių ir ES institucijų vykdomo Pekino veiksmų platformos įgyvendinimo peržiūra. Moterys ir ekonomika: darbo ir šeimos gyvenimo suderinimas“ (dok. 17474/08)
- Tarybos išvados „Įsipareigojimas panaikinti vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumą stiprinimo bei tam skirtų veiksmų aktyvinimo ir Pekino veiksmų programos įgyvendinimo peržiūra“ (dok. 18121/10)
- Tarybos išvados „Pekino veiksmų programos įgyvendinimo peržiūra. Moterys ir ekonomika: profesinio ir šeimos gyvenimo suderinimas kaip būtina lygiavėrio dalyvavimo darbo rinkoje sąlyga“ (dok. 17816/11)
- Tarybos išvados „Moterys ir ekonomika. Ekonominė nepriklausomybė darbo ne visą darbo dieną ir savarankiško darbo požiūriu“ (dok. 11050/14)
- 2011 m. kovo 7 d. Tarybos išvados „Europos lyčių lygybės paktas (2011–2020 m.)“ (OL C 155, 2011 5 25, p. 10)
- 2011 m. kovo 7 d. priimtos Tarybos išvados „Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi planas“ (dok. 6917/11)
- 2015 m. birželio 18 d. priimtos Tarybos išvados „Lygios moterų ir vyrų galimybės pajamų srityje. Vyrų ir moterų pensijų skirtumo panaikinimas“ (dok. 10081/15)
- 2013 m. birželio 20 d. priimtos Tarybos išvados „Socialinės investicijos į augimą ir sanglaudą“ (dok. 11487/13)
- Tarybos rekomendacija dėl romų veiksmingų integravimo priemonių valstybėse narėse (OL C 378, 2013 12 24, p. 1)
- 2015 m. kovo 9 d. Tarybos priimtos išvados „Siekiant įtraukesnių darbo rinkų“ (dok. 7017/15)
- 2015 m. spalio 5 d. Tarybos sprendimas (ES) 2015/1848 dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių 2015 m. (OL L 268, 2015 10 15, p. 28–32)
- Tarybos išvados „2016–2020 m. lyčių lygybės veiksmų planas“ (dok. 13201/15)
- 2016 m. birželio 16 d. priimtos Tarybos išvados „Kova su skurdu ir socialine atskirtimi. Integruotas požiūris“ (dok. 9273/16)

3. Europos Komisija:

- 2010 m. kovo 3 d. Komisijos komunikatas „2020 m. Europa – Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“(KOM(2010) 2020 galutinis)
- 2014 m. kovo 7 d. Komisijos rekomendacija dėl vienodo vyrų ir moterų darbo užmokesčio principo stiprinimo didinant skaidrumą (COM(2014) 1405 final)
- Komunikatas dėl Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi plano. Europos socialinės ir teritorinės sanglaudos bendroji programa (KOM(2010) 0758)
- Komunikatas „Socialinės investicijos į augimą ir socialinę sanglaudą, visų pirma naudojant 2014–2020 m. Europos socialinio fondo lėšas“ (COM(2013) 83 final)
- Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „Strateginė veikla siekiant lyčių lygybės 2016–2019 m.“ (SWD(2015) 278 final)
- Veiksmų planas „Nauja pradžia sprendžiant problemas, su kuriomis susiduria dirbančios šeimos derindamos profesinį ir asmeninį gyvenimą“
http://ec.europa.eu/smart-regulation/roadmaps/docs/2015_just_012_new_initiative_replacing_maternity_leave_directive_en.pdf
- Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „2015 m. moterų ir vyrų lygybės Europos Sąjungoje ataskaita“ (SWD(2016) 54 final)
- Komisijos komunikatas „2016 m. ES romų integracijos nacionalinių strategijų plano ir Tarybos rekomendacijos dėl romų veiksmingų integravimo priemonių valstybėse narėse įgyvendinimo vertinimas“ (SWD(2016) 209 final)

4. Europos Parlamentas:

- 2010 m. spalio 20 d. rezoliucija dėl minimalių pajamų vaidmens kovojant su skurdu ir skatinant įtraukties principais grindžiamą visuomenę Europoje (2010/2039(INI), OL C 70E, 2012 3 8)
- 2011 m. kovo 8 d. rezoliucija dėl moterų skurdo Europos Sąjungoje (2010/2162(INI))
- 2011 m. lapkričio 15 d. rezoliucija dėl Europos kovos su skurdu ir socialine atskirtimi plano (2011/2052(INI))
- Nuomonė dėl Europos romų integracijos nacionalinių strategijų plano lyčių aspektų (2013/2066(INI))
- 2016 m. gegužės 26 d. Europos Parlamento rezoliucija „Skurdas: lyčių aspektas“ (2015/2228(INI))

5. Kita:

- Trijų (pirmininkavusios, pirmininkaujančios ir pirmininkausiančios) valstybių narių deklaracija dėl lyčių lygybės, 2015 m. gruodžio 7 d., Briuselis
<https://english.eu2016.nl/documents/publications/2016/01/05/declaration-on-gender-equality>
  - Europos lyčių lygybės instituto (EIGE) ataskaita „Skurdas, lytys ir susikertančios nelygios galimybės ES. Pekino veiksmų platformos įgyvendinimas ES valstybėse narėse“
(dok. 14295/16 ADD 1)
  - Asmenų, kuriems gresia skurdo ar socialinės atskirties rizika, dalis ES vėl tokia pati kaip prieš krizę, Eurostato pranešimas spaudai 199/2016

<http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/7695750/3-17102016-BP-EN.pdf/30c2ca2d-f7eb-4849-b1e1-b329f48338dc>
  - Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencija
<http://www.un.org/disabilities/convention/conventionfull.shtml>
  - Integruoti požiūriai dėl kovos su skurdu ir socialine atskirtimi Socialinių reikalų ir užimtumo ministerija, Nyderlandai, 2016 m.
-